

Profil žáka Základní školy a mateřské školy Hranice, Šromotovo

Profil žáka definuje očekávanou úroveň naplňování klíčových kompetencí stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání. Profil žáka po 9. ročníku je chápán jako výstupní a vychází z něj celkové hodnocení žáka po absolvování základního vzdělání.

1. období – konec 3. ročníku

Kompetence k učení

- s pomocí učitele i rodičů žák využívá vhodné způsoby učení a plánuje domácí přípravu, chce se učit (je motivován k učení)
- osvojuje si běžně užívanou slovní zásobu, porozumí zadanému úkolu, dovede se zeptat na slova či formulace, kterým nerozumí
- užívá termíny, znaky a symboly, se kterými se v jednotlivých předmětech a běžném životě setkává, zajímá se o poznatky z přírody, života dětí i dospělých
- dovede vysvětlit, k čemu je dobré učit se, plněním školních povinností projevuje pozitivní vztah k učení, na základě sebehodnocení i hodnocení učitele se snaží zlepšit tam, kde zaostává

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná úkol (nebo jeho část), kterému nerozumí, s kterým si neví rady a dovede se zeptat
- projeví dostatek vůle a vytrvalosti k řešení i složitějších úkolů
- na přiměřené úrovni vysvětlí své postupy, úvahy, řešení

Kompetence komunikativní

- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- srozumitelně se vyjadřuje v běžných komunikačních situacích
- využívá vhodné jazykové i zvukové prostředky podle situace

Kompetence sociální a personální

- spoluvytváří a respektuje pravidla dohodnutá pro soužití skupiny – třídy
- při společném úkolu projevuje dostatečné úsilí a ochotu spolupracovat s ostatními
- respektuje spolužáky i autoritu učitele a další dospělé
- dovede spolužáky pochválit, povzbudit, ocenit, ale také kultivovaně říci negativní hodnocení

Kompetence občanské

- respektuje odlišnosti mezi spolužáky, ke všem se chová slušně
- zná svá práva ve škole i mimo ni a plní si své povinnosti
- pozná nebezpečnou situaci a dovede přivolat pomoc
- aktivně se zapojuje do kulturního či sportovního dění školy, případně obce
- chrání si své zdraví ve škole i mimo ni
- dodržuje základní zásady ohleduplného a bezpečného chování v přírodě

Kompetence pracovní

- zvládá základní sebeobslužné úkony, plní si základní pracovní povinnosti
- udržuje v pořádku pracovní místo, aktovku a pomůcky do školy
- bezpečně pracuje s jednoduchými nástroji a materiály, pracuje podle návodu či instrukcí
- váží si práce ostatních

2. období – konec 5. ročníku

Kompetence k učení

- poznává, jaký způsob učení mu nejvíce vyhovuje a snaží se jej využívat, plánuje si vlastní učení, samostatně plní své učební povinnosti

- orientuje se v několika různých informačních zdrojích, vyhledává v nich potřebné informace, které dovede srozumitelně a přehledně zapsat, vysvětlit ostatním
- užívá termíny, znaky a symboly, se kterými se v jednotlivých předmětech a běžném životě setkává, pokouší se poznatky z jednotlivých oblastí života propojit s novými informacemi a využít je při plnění různých úkolů
- na základě instrukcí pozoruje a dělá pokusy, s pomocí učitele dané výsledky zaznamenává a vyvozuje závěry
- rozliší rozdíly mezi vzdělaným a nevzdělaným člověkem, vysvětlí dopad vzdělanosti na kvalitu lidského života, ke zlepšení svého učení využívá sebehodnocení, uvědomuje si své slabiny v učení a navrhuje několik možností, jak je odstranit

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná problém a projevuje snahu i vytrvalost jej vyřešit
- s pomocí učitele analyzuje, co k řešení problému zná a co musí zjistit
- s pomocí učitele vybere vhodné informační zdroje a vyhledá v nich nezbytné údaje
- pokusí se navrhnout více řešení a ověřit jejich správnost
- pokusí se vyřešit jejich problém (vybrat vhodná řešení), když se mu to nedaří, požádá o radu učitele či spolužáka
- zhodnotí, nakolik úkol zvládl, srozumitelně vysvětlí ostatním vlastní postup a výsledky řešení
- osvědčené postupy se snaží uplatnit při řešení odborných úkolů

Kompetence komunikativní

- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- vyjadřuje své myšlenky srozumitelně, souvisle a kultivovaně
- používá vhodné verbální i neverbální prostředky (gesta, mimiku)
- ovládá komunikaci telefonem pro důležitá sdělení
- využívá komunikativní dovednosti pro bezpečné soužití ve skupině vrstevníků i v běžném životě

Kompetence sociální a personální

- spoluvytváří a respektuje základní pravidla dohodnutá pro soužití skupiny, pro skupinovou práci
- v týmové práci přijme různé role a přispívá ke splnění společného úkolu, požádá o pomoc, pomoc ochotně poskytne
- při diskusi respektuje názory ostatních, dokáže prosadit i svůj názor, snaží se poučit z kladných příkladů
- rozpozná a odmítne negativní vlivy, návrhy a názory rizikových skupin (part) i jednotlivců
- projevuje dostatek sebevědomí a zároveň úcty k ostatním, takže se dovede bránit šikaně a jiným druhům skupinového násilí

Kompetence občanské

- respektuje odlišnosti vzhledové, odlišné názory, návyky i přesvědčení mezi spolužáky, spoluobčany a ke všem se chová slušně
- zná svá práva ve škole i mimo ni a plní si své povinnosti, ví, kam se obrátit, pokud je obětí týrání, šikany
- poskytne první pomoc při lehkých úrazech, dovede přivolat pomoc
- dodržuje základní pravidla bezpečnosti v dopravním provozu, při pohybu ve škole i v přírodě
- projevuje pozitivní vztah k tradicím, knihám, k uměleckým dílům a historickým památkám
- aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit dle svých zájmů
- zapojuje se a pomáhá organizovat různé aktivity směřující k ochraně životního prostředí, uplatňuje je v každodenním životě (šetření elektřinou, vodou, třídění odpadků)

Kompetence pracovní

- váží si práce ostatních, rozeznává a odsuzuje všechny formy vandalství
- dokončí práci v co nejlepší kvalitě a stanoveném čase
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, pokyny
- rozvíjí svoje zájmy a schopnosti v zájmu všestranného rozvoje a dalšího možného uplatnění

2, 5 období – konec 7. ročníku

Kompetence k učení

- ověřuje správnost pravopisu, grafických záznamů, vlastních písemných záznamů pomocí odborných příruček a slovníků
- na základě vlastní logické úvahy dodržuje pracovní postup, ověřuje ho, v diskusi obhájí
- s pomocí učitele vyhledává souvislosti k původnímu tématu v encyklopediích, na internetu, jeho zaměření postihuje širší souvislosti a hlubší dopad, dokáže vyvozovat závěry, klást otázky k problematice
- dokáže vyřešit problémový úkol podle zadaných kroků a hledat jeho uplatnění
- hledá a prověřuje oblast svých zájmů, prohlubuje zde své znalosti, učí se zodpovědně plnit i nepopulární úkoly, zapojuje plánování a vůli

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá a rozpozná problém a problémovou situaci
- žák samostatně analyzuje, volí kroky k řešení problému, radí se se spolužáky a učitelem, pomoc vyhledá v literatuře a dalších vhodných informačních zdrojích
- na základě vlastního úsudku volí řešení
- zhodnotí, srovnává několik řešení, učí se přijímat řešení skupiny, učí se kriticky myslet
- ověřuje správnost řešení v obdobných situacích, naučené postupy využívá při řešení obdobných situacích

Kompetence komunikativní

- žák vyjadřuje srozumitelně své myšlenky (technika mluvení, logika věcí, logika větné skladby)
- dovede naslouchat druhému
- umí vystavět promluvu (text, citace, argumenty...)
- učí se porozumět nonverbální komunikaci
- zajímá se o kulturní, společenské dění, reaguje na podněty z nejrůznějších prostředí
- učí se kriticky posuzovat, vytvářet kritéria pro posouzení situace, slušně vyjádřit i nesouhlasný názor
- respektuje názor druhého

Kompetence sociální a personální

- uvědomuje si svoji sociální roli ve skupině, promýšlí spravedlivé začlenění všech členů skupiny, třídy
- respektuje odlišnosti sociální, kulturní, vzhledu a nadání
- pomáhá slabším ve skupině
- kooperuje při výuce, respektuje rozhodnutí učitele i spolužáků
- přijímá role a plní úkoly, které z ní vyplývají
- pozoruje a hodnotí život v jiných sociokulturních skupinách
- získává sebedůvěru a sebeúctu

Kompetence občanské

- vnímá odlišnosti mezi spolužáky, vidí příčiny (neúspěch, handicap, národnost, nadání)

- respektuje odlišnosti
- zdravě se stravuje, zná nebezpečí drastických diet a přejídání
- nenechá se zneužívat, dovede vyhledat pomoc
- poskytne pomoc při úrazu, vyhledá lékaře
- plní své školní povinnosti
- dodržuje pravidla slušného chování a soužití ve škole a pomáhá je formulovat
- není přírodě, pomáhá ji chránit

Kompetence pracovní

- žák si plánuje své činnosti a aktivity během dne, šetří čas
- chrání zdraví při pracovních činnostech, dodržuje bezpečnostní pravidla na silnici, dodržuje hygienu duševní práce a odpočinku
- zajímá se o činnosti podle vlastního zájmu a prohlubuje si své vlastní vědomosti a dovednosti
- šetří přírodní materiály a zdroje, uvážlivě hospodaří s vlastními penězi

3. období – na konci základního vzdělávání

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systemizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně uznávanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů hodnotí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebevědomí a samostatný rozvoj tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a cení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení